

שיטת הירידה:

$$\text{שאלה: } x^3 + 3y^3 + 9z^3 = 27xyz.$$

פתרון: אם x, y, z פתרון אז הכל מתחלק ב-3 ונקבל פתרון קטן יותר.

שאלת חימום: למה $\sqrt{2}$ אי-רציונלי?

פתרון: אפשר לפרק למכפלה של ראשוניים אבל לא בא לי. אז נפתור בעזרת "שיטת הירידה".

נניח כי $\sqrt{2} = \frac{m}{n} \Rightarrow 2n^2 = m^2$. אז m מתחלק ב-2 ולכן n מתחלק ב-2 ונקבל זוג ****קטן יותר****

$$\sqrt{2} = \frac{m'}{n'}$$

לשיטה הזו קוראים **שיטת הירידה**.

הרעיון: אם מפתרון של בעיה בשלמים הצלחתי לבנות פתרון *קטן יותר* אז הבעיה נפתרה...

שברים מצריים: המצרים הקדמונים לא ידעו על כל השברים, רק כאלה שהם מהצורה $1/n$. ועדיין הם הצליחו לבנות פירמידות...

איך?

לפי הטענה הבאה:

כל שבר ניתן לרישום כסכום של שברים מצריים שונים:

הוכחה: ראשית עובדה ידועה: $1 + 1/2 + \dots + 1/n + \dots = \infty$. את זה אפשר להוכיח למשל ככה:

$$1 + 1/2 + \dots =$$

$$1 + 1/2 + (1/3 + 1/4) + (1/5 + 1/6 + 1/7 + 1/8) + \dots$$

$$+ (1/(2^n + 1) + \dots + 1/2^{n+1}) \geq$$

$$1/2 + 1/2 + \dots + 1/2 + \dots = \infty$$

יהי m/n שבר, נרצה להציג אותו כסכום של שברים מצריים. אז נלך על השיטה החמדנית: כל פעם נחסר את ה- $1/k$ הכי גדול שקטן מהשבר שנשאר לנו.

בגלל שהטור למעלה מתבדר, לא נוכל להוריד כל פעם את האיבר הבא שעוד לא הורדנו, מתישהו תהיה

$$\text{קפיצה, כלומר נקבל: } \frac{1}{k} < \frac{m}{n} < \frac{1}{k-1} \Rightarrow mk < n < m(k-1)$$

אחרי שנחסר את $1/k$ נקבל: $\frac{km-n}{nk}$. אבל עכשיו קורה משהו מעניין. הרי

$$km - n < km - (k-1)m = m$$

מ- $1/k$. לכן אם נמשיך ככה נקטין עוד ועוד את המכנה. המסקנה היא שבסוף המכנה יהיה $!0$ כלומר הצלחנו לפרק.

$$\frac{7}{8} - \frac{1}{2} = \frac{6}{16} = \frac{3}{8}$$

$$\frac{3}{8} - \frac{1}{3} = \frac{1}{24} \Rightarrow \text{דוגמא:}$$

$$\frac{7}{8} = \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{24}$$

שאלה: (מ-IMO...) מצא את כל הזוגות השלמים (a,b) החיוביים כך ש-
 $a \mid b^2 + 1$
 $b \mid a^2 + 1$

פתרון: קודם כל כמה דוגמאות: (1,1), (2,5), (5,13)...

אז בואו נרשום במדויק

שאלה: $x^2 + y^2 + z^2 = 3xyz$. למצוא את כל הפתרונות.

שאלה: $\frac{a^2 + b^2}{ab + 1} \in N$. הוכח כי זהו ריבוע.

פתרון:

דוגמא: 1,1 ייתן לנו את 1 שהוא כמובן ריבוע. גם 2 ו-8 הם פתרון, המנה יוצאת 4.

נרשום (כרגיל!) את התנאים במפורש: $a^2 + b^2 = m(ab + 1)$ או $b^2 - mab - m + a^2 = 0$. זו משוואה ריבועית ביחס ל-b. פתרון אחד הוא b כמובן. מוויטא הפתרון השני הוא $ma - b$ או

$\frac{a^2 - m}{b}$. עכשיו, בהרבה מקרים זה מייצר פתרון קטן יותר. נטען, למשל, כי רוב המקרים הפתרון השני

הוא חיובי. כלומר $am - b > 0$ או $m > \frac{b}{a}$. אכן, $\frac{a^2 + b^2}{ab + 1} > \frac{b}{a} \Leftrightarrow a^3 + b^2 a > ab^2 + b \Leftrightarrow a^3 > b$

עכשיו, זה נכון כמעט תמיד. למעשה $\frac{a^4 + 1}{ab + 1} \in N$. לכן יש אי שוויון חלש. לכן בכל מצב שבו יש אי

שוויון חד נקבל פתרון קטן יותר. אחרי שנקבל שוויון: $a^3 = b$ ובבירור $m = a^2$.